

SAMOBORSKI LIST

== Ljetovališni vjesnik. Izlazi svake prve nedjelje u mjesecu. ==

Pretpлата do konca ove godine stoji:
za domaće K 1.—, za vanjske s poštarinom K 1.20. Pojedini broj
stoji 20 fillira.
Uprava nalazi se u Tiskari Eugena Košaka, Rambergova ulica br. 18.

Pretpлата i oglasi plaćaju se u upravi, a dopisi se šalju uredništvu
„Samoborskoga lista“.
Uvrzbina se za oglase računa po cjeniku, izloženom u upravi lista.
Rukopisi se ne vraćaju. Nefrankirani se listovi ne primaju.

God. I.

U Samoboru, 2. listopada 1.904.

Broj 3.

Naš obrtnički pomladak.

II.

Ogledamo li pak trajanje naukovnoga vremena, vidjet ćemo, da je u tome još i gore. Nekoć se je obrtnik čvrsto držao načela, da je za teži i finiji obrt potrebno i duže vrijeme naukovanja. Bijahu dapače na to i ponosni, jer je duže trajanje naukovanja podizalo ugled i cijenu dotičnomu obrtu. No danas se kod sklapanja ugovora malo ili ništa ne pazi na struku, kojoj se mladić posvećuje. A zašto? Zato, jer danas — kako smo nažalost opazili — kod sklapanja naukovnoga ugovora igra ponajglavniju ulogu naukovnina, t. j. novac, što ga imade roditelj šegrtov da plati majstoru prema utanačenoj pogodbi. Opazilo se je u dosta slučajeva, da se u tome tjera posebni nekaki „gšeft“. Takav nesavjesan majstor nastoji da iznudi od roditelja ili skrbnika što veću naukovninu, a za to se ugovori što kraće vrijeme naukovanja. Nepromišljeni roditelj često rado pristaje na takovu nagodu, jer je sretan, što će mu dijete već za godinu dvije moći svojim radom zasluživati novaca, pa tako i njemu pomagati. Na štetne posljedice, koje od toga nastaju, ne misli se — naravno — ništa. Ovaki nesolidni i nesavjesni majstori rado pristaju na čim kraće naukovanje, jer im je na taj način moguće u čim kraćem vremenu primiti u nauk više šegrtova sa većom naukovninom, a to im po njihovu računu donosi veću korist, nego da se po više godina muče samo s jednim naučnikom.

U ovoj doista žalosnoj činjenici imamo tražiti razjašnjenje, zašto se tako često za teže i finije obrte sklapa naukovno vrijeme jedva na jednu ili 1½ ili 2 godine, dok naprotiv za lake obrte traje gdjekada po 3 i po 4 godine.

Sam naukovni ugovor nema nikakove stalnosti, ma da je u njemu ugovoreno kratko naukovno vrijeme, ono se može sporazumom obiju stranaka u svako doba i po volji promijeniti, t. j. skratiti. Iskaže li roditelj šegrtov njegovu majstoru kakovu „ljubav“, on će rado dopustiti, da se naukovno doba skрати i naučnik bez obzira na sposobnost njegovu proglasi djetićem.

Inicijativa za skraćivanje ugovora može poteći od nepromišljena roditelja, ali se događa, da je daje i sam majstor. Ali i to ne biva bez računa, dapače računa se u takovu slučaju na dvostruki dobitak. Kad naime u koje godišnje doba zapne u radionici posao (a majstor nema možda svoga polja), nekako mu ne ide u prilog, da badava hrani šegrtova. I u tom momentu radja se u njega pripravnost, da svomu naučniku oprostí daljno ugovoreno vrijeme šegrtovanja (koje je često dosta znatno), ali u tom slučaju očekuje i on od roditelja šegrtovih vidljiv „dokaz“ prijateljstva. Uzme li se

kod toga u obzir, da se šegrt prve godine ponajviše upotrebljuje kod domaćih poslova u kući i na polju, onda vidimo, koliko malo mu preostane vremena za stručnu njegovu naobrazbu u radionici, ako je ugovor utanačen tek na dvije godine ili još kraće. Takav šegrt postane kalfom, a često ne poznaje ni svega alata u radionici, a ni materijala, od koga robu izradjuje.

Znamo i takovih primjera, gdje je naučnik — valjda po napatku — neposluhom, nemarom i nevaljanštinom nastojao da prisili majstora svoga da razriješi s njime naučni ugovor (jer je naukovno vrijeme bilo nešto duže), pa je onda prebjegnuo k drugomu gospodaru, koji ga je uz priličnu odštetu za mjesec ili dva oslobodio. S uzgojnoga gledišta ovaki se primjeri moraju još strožije osuditi.

Može li nas ovakova površna i lakoumna obrazovanost obrtničkoga pomlatka zadovoljiti? Nipošto ne. Ovako obrazovan mladi obrtnik na najveću je nesreću sebi samomu, a onda i svome staležu. Nedovoljno upućen u svoju struku, nevješt i nesposoban potuca se ovaki kalfa od radionice do radionice, a svagdje ga brzo otpravljaju, jer je neupotrebljiv. Najljepši dokaz njegove nesposobnosti jest taj, da ga ni časa ne će kod sebe u poslu da zadrži ni onaj majstor, koji ga je tako na brzu ruku proglasio kalfom. Potucajući se tako radionicama nekoji — koji su već od naravi spretinji i sposobniji — nauče tek kao kalfe ono, što su već kao šegrti imali naučiti. Ali se nadje dosta i takovih, koji — ne nalazeći zarade radi svoje nevještine — zamrže na svoj obrt, te se dadu na težački posao. Uspije li pak kojemu od doma imućnijemu da za koju godinicu otvori svoj posao, taj će doskora propasti, ili će se baviti kakim krparanjem i tako životariti.

Ovo je velika nevolja što se opaža u uzgoju i naobrazbi našega obrtničkoga pomlatka. Nije ova nevolja opća, ali se događa češće. Iznesosmo ovo, ne da komu što spočitnemo, nego sa vrućom željom, da liječimo ovu osjetljivu i pogibeljnu ranu na tijelu našega obrtničkoga staleža. Neka se u ovo dobro zamisle i majstori i roditelji odnosno skrbnici, pa neka kod sklapanja naučnih ugovora po savjesti dobro prosude, što im valja činiti. Što bolje će uzgojiti svoga šegrtova, što veću će mu podati stručnu spremu za vrijeme njegova naukovanja, to jače su ga naoružali za onu tešku borbu, koja ga čeka u budućem njegovu životu. Svakako bi pak bilo nužno, da naučnik pred posebnim stručnim povjerenstvom dokaže svoju sposobnost, da postane kalfom. Dodje li jednom do revizije obrtnoga zakona, svakako će se trebati obazrijeti i na to.

NA STRAŽNIKU.

(Prijatelju V. P.)

Tone mislo vitka u tišinu svetu
Carobit se prizor pred očima stvara,
Pogled tih se krili k Samoboru bijelom
Donoseći duši užitka i čara — —

Divno li je stajat na Stražnika visu,
Kad se spuštati stanu sjene prvog mraka! —
Vjetrić ljupki njiše zelen-lišće bujno
Dušom dršće čežnja tihana i laka.

A pod brdom gradić — Divota ga gledat —
Sjene su ga meke obavijati stale,
Polako se gube obrisi zvonika
I na drugom brijegu do dvije crkve male.

Niču luči svijetle po mjestancu milom
Kao zvijezde sitne sred vedrine plave, —
Javljaju se zvona sa bijelijeh crkvi,
Da ljepota bajnih Stvoritelja slave.

Ah, ljepota čarna, odasvud se točiš
Sa veličja tvoga bije srce grudma;
Čist užitak duše najljepše je blago
Što ga nebo smrtnim darovalo ljudma.

More svjetla ... gledat ga milina
Sa posmjeha zvijezda svjetlo zlatno siže; —
Tone mislo vitka u tišinu svetu
Ljepota je čista zanosi i diže ...

A medj drugim zvjezdama večernjica blista
Kano dragulj žarki ponajljepša sjaja,
Samobore bijeli, — tiho usta šapću —
Ti si dragulj taki sred hrvatskog kraja!

B. T. 2000

Franjevački samostan u Samoboru.

Povjesnik o. Franjo Glavinčić iz Bosne u svojoj povjesnici franjevačke pokrajine bosansko-hrvatsko-kranjske piše, da se je Bella IV., kralj ugarski († 1.275. u Ostrogonu), bježeći pred Tatarima iz Ugarske zaklonio u tvrđi grad Samobor i od zavjeta sagradio u polju ¼ sata od tvrđjave crkvu na čast bl. Dj. Marije (B. M. V., Gratiarum de Campo) god. 1.235 (ili 1.241.). — Crkvom tom upravljahu svjetovni svećenici sve do godine 1.610. Ove ju je godine tadanja gospodarica grada Samobora — Ana Marija Ungnad, luteranka, udova grofa Sigismunda, a poslije žena grofa i bana Tome Bakača (Erdödiya) kao katolikinja, darovala Franjevcima. Poklonila ju je pak u to ime, da oni istrijebe

Društveni dom u Samoboru.

II.

Da se izbjegne nespornost, spominjem evo odmah, da ovo, što dolazi, nije nikakvi prijedlog, na koji bi valjalo, odgovoriti sa „prima se“ ili „ne prima se“ — nego je jedan od manje ili više mogućih načina rješenja pitanja društvenoga doma u Samoboru, koji valja da one, što će jednom konačno se baviti ovom stvari, potakne na razmišljanje.

Hoće li, da se samim nastojanjem samoborskih društava dodje do društvenoga doma, jedno je od prijeko nužde: potpuna sloga naših društava u tome pitanju. Potrebna je dobra volja, nešto požrtvornosti i vrlo mnogo uvidjivosti i samoprijedora. Nijedno društvo neka ne očekuje i ne traži za sebe od novoga doma više, nego li bi prema prilikama, nastalim izgradnjom doma, bilo moguće. A onda je potrebno, da se osnuje i „Hrv. Sokol“ u Samoboru, za koji su se već lanjske godine učinile znatne predradnje i koji će još ove zime po svoj prilici postati činom. Potrebno je to zato, jer „Sokol“ — kako nas iskustvo uči — imade svagdje znatan broj članova i to dobro organizovanih, njegova potreba zgodna lokala je veća, te prema tomu može laglje i neopazice nositi znatan dio tereta oko izgradnje doma.

A sad podjimo dalje. — Kad tko pametan gradi kuću, pita sebe ponajprije, koliko novaca može da izdade za nju, a da kuća ostane njegova. Samoborska društva raspoložive gotovine nemaju, ali tečajem godine troše za stan, a morati će — budu li htjela davati zabave — trošiti i za dvoranu, jer besplatnoj je dvorani, kako smo se osvjedočili, odzvonilo. Tim izdacima, koji nisu nikakova žrtva, nego nužni trošak društava, može se amortizovati neka glavica, a ta valja da bude osnovna glavica za izgradnju doma.

Evo ovdje tablice, po kojoj se od prilike može vidjeti, koliko bi valjalo da pojedina društva*) doprinosaju godimice za neke svoje svrhe, a time i za amortizaciju osnovne glavice:

„Hrv. čitaonica“, stanarina za čitaonu s pred-sobljem (30 K mjesečno)	K 360.—
dvorana za dvije zabave	60.—
„Jeka“, stanarina za pjevačnicu (10 K mjesečno)	120.—
dvorana za dvije zabave	60.—
„Hrv. Sokol“, stanarina za sokolanu (20 K mjes.)	240.—
dvorana za 3—4 produkcije i zabavu	80.—
Vatrogasno društvo, dvorana za jednu zabavu	30.—
Vojno-veteransko društvo, isto	30.—
Gornjogr. čitaonica, dvorana za 1 javnu zabavu	30.—

Ukupni doprinos društava K 1.010.—

k tomu dolaze predstave kazališnih družina, zabave inih domaćih, javnih i privatnih društava, stranih društava

Ukupno K 1.310.—

Ovim se iznosom uz 40- do 45-godišnju amortizaciju dade nabaviti (po svoj prilici ne u Samoboru!) kapital od 26.000 K. Daljnjih 4.000 Kruna dalo bi se nabaviti tečajem vremena koncertima, zabavama i dobrovoljnim prinosima, kad bi se u tu svrhu načinila dovoljna agitacija. A sa

„Napredak“, „Društvo za poljepšavanje Samobora“ i samoborska podružnica „Crvenoga križa“ ne dolaze u ovoj tablici, jer ne daju redovito zabava, niti trebaju posebna lokala za stanovanje.

luteranstvo izmedju samoborskog pučanstva, te ga privedu i opet u krilo sv. katoličke crkve, kako bijaše i prije.

Taj posao Franjevci savjesno izvedoše, kako zapisnici trga Samobor svjedoče, da g. 1.628, nije više nijednog luterana bilo.

Zakanila se ova gospodarica Samobora i samostan uz crkvu sagraditi i već neke odredbe izdala, — ali je smrt preteče . . . God 1.618. podigoše si malen samostan isprošenom milostinjom sami franjevci.

Oko god. 1.640. pogorjela je crkva i samostan posve, ali već godine 1.646. bude iznova na garištu podignuta crkva i tiješan samostan darovima dobrotvora i milostinjom.

Budući da samostan i crkva dospješe po vremenu u ruševno stanje, bude god. 1.712. započeta izgradnja sadašnjeg samostana u četverokut, te uz njega sagradjena velika današnja crkva god. 1.733., koju je god. 1.736. dne 8. srpnja posvetio, zajedno sa osam njenih žrtvenika, zagrebački biskup Juraj Branjug. To svjedoči i natpis na ulazu u crkvu:

oCto saCrIs arIs BranIVgh qVoqVe
ConseCrat aeDes IVLIVs VI Laetas
Cooperat oCto Dies.

Istom god. 1.750. na jednom od dva temelja za dva zvonika bude jedan sadanji nadozidan, dok drugi čeka bolja vremena?! — —

„Toliko za sada, a u buduće više iz prošlosti slob. i kr. pov. trga Samobora. — n —.

svotom od 30.000 K moglo bi se već pristupiti k izgradnji čedna doma.

Posve je naravno, da od te svote ne bi bilo moguće nabaviti i zemljište za dom. Nu držim, da se samoborska društva ne bi prevarila u svome očekivanju, kad bi se obratila na općinu samoborsku, da im ova besplatno ustupi zemljište za dom. Gdje bi moglo biti to zemljište, u to za sada ne diram, samo spominjem, da bi zemljište zajedno sa zgradom moralo služiti jamstvom za preuzetu amortizaciju, te da bi stoga bilo nužno, da općina zemljište društvima pokloni. Moglo bi se to učiniti eventualno i uz uvjet, da poslije svršene amortizacije posudjena kapitala zgrada i zemljište predje u ruke općine, koja bi društvima morala garantirati samo stanovite pogodnosti u domu.

Sam dom morao bi se u okviru raspoložive svote sagraditi tako da bi, ako i ne savršeno, a ono barem približno odgovarao svrhama naših društava. Kažem približno, jer se sa svotom od 30.000 K ne da sagraditi kuću, u kojoj bi svako društvo moglo za sebe zahtjevati potpuni komfort.

Kako bi se taj problem u praksi riješio, to je stvar stručnjaka. Ja držim, da bi se od lake moderne gradje za te novce dao sagraditi dom sa jednim predvorjem, jednom velikom i jednom manjom dvoranom i 3 do 4 manje sobe. Predvorje imalo bi služiti svim društvima i u svim slučajevima kao garderoba. Velika dvorana služila bi svim društvima za koncerte, plesove, predstave i t. d. i za njihove skupštine, a osim toga „Jeki“ za pjevačnicu, „Sokolu“ za sokolanu. Manja dvorana i jedna soba pripale bi „Hrvat. čitaonici“. Za vrijeme zabava u velikoj dvorani morala bi se manja dvorana isprazniti i pretvoriti u reštauraciju. Ostale sobe služile bi za odborska sjela, za podvornika i za ine svrhe. Osim toga valjalo bi na tavanu i u podrumu načiniti spremište raznih sokolskih i pozorišnih rekvizita.

To bi dakle bilo — ako i ne jedino — a ono jedno od mogućih rješenja pitanja društvenoga doma u Samoboru.

„To je sve vrlo lijepo“ — reći će mnogi od naših mnogobrojnih konzervativaca — „ali da je još i ljepše, bila bi to i ostala na vrbi svirala.“ Svakako — kraj prigovorača, koji su osvjedočeni o uspjehu i prije nego li se je u toj stvari isto učinilo. Nego za takove ja nijesam ni napisao ovih redaka. Napisao sam ih za one, koji vjeruju, da se voljom i radom nešto postići može, koji znadu, da je kamen do kamena palača i koji su osvjedočeni o tome, da tko se ne miče, bogme znavijek na mjestu ostaje. f. h.

Tako naš dopisnik. A mi se nadamo, da će o ovoj stvari još tko progovoriti. Op. ured.

Domaće vijesti.

Prestala tvrtka. Današnjim je danom prešla trgovina g. Bahovca u ruke g. Budija. Gosp. Franjo Bahovec zaželivši mira, ostavlja trgovački posao, koga je vrsno i neutrudljivo vodio dugi niz godina. Tako je nestala s poprišta našeg trgovačkog svijeta najstarija samoborska tvrtka. Ova je trgovina utemeljena još godine 1.818., a postajala je za ono doba u Gornjem kraju. God. 1.835. preseljena je tvrtka na trg, na isto ovo mjesto gdje danas završuje svoje djelovanje. Braća Bahovec, vodila su posao od godine 1.865., a iza smrti Marka Bahovca, vodio je trgovinu do danas sâm Franjo Bahovec. Ime obitelji Bahovec usko je svezano sa našim javnim životom i njegovim prilikama. Svojim patriotskim radom, svojim nesebičnim djelovanjem i rijetkom požrtvovnošću stekla je ova vrijedna obitelj općeno štovanje. Kad se god radilo, da se pomogne našim društvima zborom ili tvorom, ili kad se radilo da se što učini za boljitak ili napredak Samobora, ili je valjalo štogod žrtvovati u koju plemenitu ili rodoljubnu svrhu, tu su uvijek stajali članovi obitelji Bahovec u prvim redovima. U času, kad se gosp. Bahovec dijeli sa svojim dosadanjim poslovnim zanimanjem, mi mu od srca želimo, da se svoga zasluženog mira i odmora što dulje naužije. Da će pak on i od sada svoje sile rado žrtvovati oko promicanja interesa svoga zavičaja, o tome smo više no uvjereni. Sav njegov dojakošnji rad jasno nam to svjedoči.

Hydro- i elektro-terapijski zavod u Samoboru. U posljednjem smo broju našega lista spomenuli, da će se s gradjenjem ovoga zavoda doskora započeti. Danas možemo javiti, da su početne radnje za ovaj zavod već započele. Zgrada se gradi na zemljištu, gdje se nalazi sadanje hladno kupalište, koje je samoborska štedionica poklonila trgovišnomu poglavarstvu. Zgrada će biti duga 36, a široka 8 m. Bit će razdijeljena na dva dijela, jedan odjel služiti će za gospodje, drugi za gospodu. U sredini izmedju ovih krila, nalaziti će se 10 m. dugo i 5 m. široko predvorje sa sobama liječnika i zavodskoga upravitelja, a smjestiti će se ovdje i stube, po kojima će se uspinjati do krova, gdje će biti odjeli za zračnu i sunčanu kupelj. U zavodu će biti odjeli i za druga raznovrsna kupanja kao što su električna, kadna, sjedeća i parna kupelj. U kabine za svlačenje smi-

jestit će se kreveti za počivanje poslije kupanja. Pročelje će zgrade biti okrenuto napram brdašcu staroga grada. Iza lječilišne zgrade sazidat će se poseban stan za zavodskoga pazitelja. Kako smo se imali prilike uvjeriti iz nacrt, zgrada će lječilišta biti vrlo ukusna, pa će se već i svojom spoljašnošću ugodno doimati. Lječilišnih zavoda ovoga smjera imade nekoliko u Austriji i u Njemačkoj. Kod nas u Hrvatskoj, bit će to prvi zavod ove vrste. Odsele ne će više biti potrebno bolesnicima da odilaze izvan domovine, jer će evo moći da potraže zdravlja u najbližoj blizini Zagreba. — Nacrt za ovu zgradu izradilo je građevno poduzetništvo Pilar, Mally i Bauda u Zagrebu, a radnju su preuzeli domaći obrtnici.

Procjena oštećenih usjeva uslijed suše. Trgovišno poglavarstvo procijenilo je prema nalogu financijalnoga ravnateljstva štetu na kukuruzi, koju joj je nanijela ljetosnja dugotrajna suša. Potrebni za to operat već je izradjen, pa se čeka na financijskog činovnika, koji će s dva odbornika stvar izviditi, te konačnu procjenu provesti. Prema procjeni štete imao bi uslijediti otpis poreza na zemljarini.

Iz „Društva za poljepšavanje Samobora“. Nastojanjem i brigom vrlooga predsjednika „Društva za poljepšavanje Samobora“ g. M. Wiesnera-Livadića uredjeno je ovih dana vrelo ispod Staroga grada. Načinjena je stijena od klesana kamena, novi žljebić i ukusna školjka. Tako je uredjeno ovo dosada posve zapušteno vrelo, te je danas pravi ures svoga okoliša, preko kojega se — kako je poznato — po lazi k Staromu gradu, i gdje se rado odmora traži. Na uredjenju vrela srdačno čestitamo g. Wiesneru.

— U počast bivšeg zaslužnog predsjednika g. Josipa Wiesnera zaključeno je već od prije, da se vrelo na Vugrinščaku nazove „Josipovim vrelom“. Ovih dana smješten je na nj taki natpis.

Naša župna crkva dobila je dva nova i krasna kipa: srca Isusova i Marijina. Nabavljeni su darovima nekih župljana. Bit će postavljeni svečanim načinom uz prva dva pobožna žrtvenika.

Rasprava. Dne 13. o. mj. počinje se rasprava pred kr. sudb. stolom u Zagrebu radi poznatih žalosnih događaja, koji su se zbili u Samoboru za pučke skupštine mjeseca travnja o. g. Optuženih ima 54, a svjedoka 145.

Zdravstvene prilike u Samoboru i njegovu kotaru. U mjesecu je rujnu bilo zdravstveno stanje pučanstva u svemu povoljno. Katari probavila su glavne bolesti, a radi nagle promjene topline u drugoj polovici rujna, opažano je nekoliko slučajeva katara disala, napose kod djece. Bolest dobrac prestala je u Samoboru, ali se pojavila u selima Rude i Medsave. U ovom potonjem selu nije dobraca mnogo godina bilo, te je radi toga oboljelo i nekoliko odraslih osoba obojega spola. U rujnu umrlo je u Samoboru 5 osoba, među ovima trogodišnje dijete, Anica Regović, silovitom smrću, jer joj je kod gradnje štaglja pao na glavu trijem i usmratio je. U selu Lučkom općine Stupnik ugrizene su od bijesnoga psa 2 osobe i otposlane u Pasteurov zavod u Budimpeštu na liječenje. U općini Podvrh umrlo je pet osoba, Sv. Nedjelji 4, Sv. Martin 4, Stupnik 2. Dne 7. rujna pregledana je ovdješnja javna ljekarnica po kr. županijskom fiziku iz Zagreba i pronadjena u svakom pogledu u najboljem redu. Isti gospodin pregledao je prije toga tvornicu štapova u Bregani, sumporne toplice u Sv. Heleni,

uze kod kr. kotarske oblata, suda i općine; pregledao je školske prostorije i ubogarnicu, zatim ispitivao primalje i pregledao njihovo primaljsko orudje. Dr. B.

Za „Društvo za poljepšavanje Samobora“ primilo je naše uredništvo od g. A. Sestrića iz Zagreba 80 fil.

Hrvatsko pjevačko društvo „Jeka“ priredilo je u oči godovna gosp. Milana Langa serenadu pred njegovom kućom, otpjevavši skladno dvije pjesme. Time je „Jeka“ dala izražaja ljubavi i poštovanja spram svoga vrsnog i požrtvovnog tajnika i zborovodje. — Istomu je društvu poklonio njegov utemeljitelj i poznati dobrotvor naših društava g. Dr. Milan Bišćan 20 K. Ujedno je obećao, da će odsele svake godine darovati u istu svrhu jednaku svotu. Ugledali se i ostali naši imućnici u ovaj lijepi primjer lokalne dobrotvornosti!

Za uredjenje groba Vrazove Ljubice primili smo od jednog gospodina svotu od 3 K 10 fil. sabranu u veselom društvancu kod I. Budi-a. Molimo naše prijatelje, da žrtvuju štogod u ovu svrhu, kako bi se ovaj zapušteni grob mogao što prije urediti.

Tvornica štapova u Bregani. Mjeseca studenoga o. g. navršit će se 20 godina, otkako postoji prva hrvatska tvornica štapova u Bregani.

Prodaja Kerestincea. Grad i dobro Kerestinec kupili su od g. pl. Türka sadašnji zakupnik A. Müller u Kerestincu i A. Spitzer iz Zagreba.

Vjenčani mjeseca rujna: Teodor Fabick, gostioničar u Sisku i Anastazija Pavlović iz Samobora.

Poginule lastavice. Za posljednih dana i hladna vremena mnoge je lastavice kod nas zatekao nemio udes. Sirotice htjele da proputuju, ali im nevrijeme iznenada zakrčilo puteve. Bilo ih je ganutljivo vidjeti, kako su se skupile pod krovove kuća i natisle se zajedno, ne bi li se spasle od studeni. No bilo je utaman. U jutro ih je veliko mnoštvo ležalo po trgu i ulicama. Mjesto ostvarenih sanja za toplim jugom, našle su ovdje hladni grob. Dakako da je šteta ovih korisnih ptica.

Hranilnice za ptice. Piše nam prijatelj lista, kako bi valjalo uznastojati, da se u Aninu perivoju i ostalim našim šetalištima postave kućice za hranu i skrovište pticama pjevicama, koje kod nas prezimljuju. Naš prijatelj apeluje na „Društvo za poljepšavanje Samobora“, neka bi se ovo za stvar zauzelo. —

Iskaz umrlih u Samoboru mjeseca rujna: Regović Ana, dijete čizmara, 2 god. 7 mjes., Gračac 1. — Barbara Hrčić, posjednica, 46 god., Šmidhenova ulica 18. — Nagode, muško mrtvorodjenče, Starogradska ulica. — Ana Nagode, supruga lančara, 38 god., Starogradska ulica. — Ivan Paar, zidar, 62 god. Gajeva ulica 50.

Prosvjeta.

Ovih dana izišla je knjiga „Uputa u gospodarstvo“. Priredio ju je prof. dr. Kőröskény uz suradnju nekih poznatih naših stručnjaka. Da našem narodu treba mnogo upute u gospodarstvu, to znamo i predobro, pak mu je trebalo ovake knjige kao ozeblu sunca. Mi ćemo se zgodnom prilikom ponovo pozabaviti ovom knjigom, a za sada je našim gospodarima toplo preporučujemo. — Cijena joj je 8 kruna, obaseže XVI. i 592. stranice, a nabavlja se za originalnu cijenu bez daljnih troškova, posredovanjem samoborske knjižare E. Košaka.

Želite li imati lijepu, ukusnu i trajnu

haljinu od vunene tkanine, barhenda, svile i t. d.?

Želite li imati

lijepu i trajnu svilenu bluzu ili haljinu (crne i u bojama)

onda naručite veliku kolekciju uzoraka od domaće tvrtke

Fran Saridja, Zagreb

— Ilić broj 89. —

Uzorke pamučnog platna za rublje, plahte, šilfere, uzorke zavjesa, sagova i t. d. šaljem takodjer.

Podupirajte domaće trgovce.

„Sijelo za zabavu i pouku“. Vydrova tvornica žitne kave u Pragu - VIII. počela je izdavati hrvatski mjesečnik pod gornjim natpisom, a daje ga kupcima svoje robe sasvim badava. Tim načinom želi tvornica pružati svojim konzumentima uz valjanu robu još i duševne hrane. Prolistali smo 1. broj toga lista, pa nam valja priznati, da mu je sadržaj biran i zanimljiv, a vanjska oprema vrlo ukusna. Urednica je lista vrsna spisateljica Zofka Jelovšekova. Preporučujemo ovu slavensku tvornicu našem općinstvu već radi toga, što je evo na zgodan način odlučila širiti valjano štivo u hrvatski narod. „Sijelo za zabavu i pouku“ pristaje na stol svakoj gradjanskoj obitelji.

Za naše obrtnike i roditelje.

Kako će već biti nekima poznato, utemeljilo se u Zagrebu „Hrvatsko društvo za namještenje naučnika u obrt i trgovinu“, a svrha mu je mladež hrvatskih roditelja namješteni u nauk obrta i trgovine, posredovati između roditelja i naukodavaca, te se brinuti za valjan uzgoj, opskrbu i osposobljenje naučnika. Da bude lakše djelovanje ovoga društva, utemeljile su se u raznim mjestima naše domovine društvene podružnice. I u Samoboru se konstituirala ovakva podružnica, a svrha joj je primati prijave obrtnika, koji žele dobiti šegrta i posredovati kod centralnoga odbora u Zagrebu radi onih dječaka, koje bi željeli roditelji poslati u zanat. U obrt ili trgovinu smještaju se tjelesno dosta razvijena, valjana i bistroumna djeca, koja su navršila barem 13. godinu, a za teže obrte, kao bravare, kovače, stolare, kolare, pekare, ne ispod 14. navršene godine, te koja su svršila uspješno 4. razred pučke škole.

Djeca se namještau samo po gradovima i većim mjestima, kod dobrih, valjanih i za odgoj mladeži u nauku obrta i trgovine, kao i u vršenju vjerskih dužnosti zauzetih obrtnika i trgovaca, koji će garanciju dati, da će nastojati naučnika odgojiti za sposobna i vješta obrtnika ili trgovca, te valjana i krjeposna člana društva čovječanstva, kako bi u budućem svom životu mogao postati sposoban samostalno raditi na korist sebi, obitelji i hrvatskomu narodu. — S tog se razloga ne smiju djeca, dana na nauku obrta ili trgovine upotrebljavati za druge kućne poslove, koji pripadaju u služinsku struku.

Tko želi dakle od samoborskih roditelja, da dijete dade u nauk posredovanjem ovog korisnog i plemenitoga društva, neka se prijavi kod gosp. Mirka Kleščića, predsjednika ovdješnje podružnice. Ovakvi roditelji treba da pridonesu školsku svjedodžbu posljednjega školskog godišta i zavičajnicu (domovnicu), koju će dobiti kod poglavarstva općine, u kojoj su pripadni. Isto se tako neka prijave oni obrtnici, koji žele primiti dječake u svoj obrt i neka naznače na koliko godina, i uz koje bi uvjete primili šegrte u naukovanje.

Poruke uredništva i uprave.

Gosp. **P. C.** u **B.** Hvala na pripisanom, no za ovaj broj stiglo prekasno. Članak ćemo svakako upotrebiti. — Gosp. **Dr. B.** u **S.** Na Vašim pouzno sastavljenim izvještajima srdačna hvala. Preporučujemo se i nadalje!

Gosp. **J. Urli** u **Z.** Za Vas je pretplatio list gosp. A. Filipec, a Vi ste nam također poslali pretplatu do konca godine. U pisali smo je na račun buduće godine.

Iz knjige pretplatnikâ.

Pretplatu na „Samoborski list“ do konca tekuće godine poslali su nam slijedeća gg. pretplatnici:

Barunica Alnoch-Edelstadt, Arch Alfred u Samoboru. Barun Viktor Alnoch, Bjelovar. Barun Kurt Alnoch Weisskirchen, Moravska. Bahovec Franjo, Budi Ivan, Božić Božidar, Bedenko Josip, Bedeničić, Bišćan Dr. Milan, Brdar J. svi u Samoboru. Bahovac Marko, Zagreb. Čebušnjak Nikola, Cizel Julijana, Cezar Petronila, Samobor. Celizić Tomo iz Luga Drčić Stjepan, Samobor. Dobrinčić Stj., učitelj, Rude. Debeljak Stj., učitelj, Sv. Nedjelja. Deželić Gjuro, gradski vijećnik, Zagreb. Forko Fran Salvator, kapelan, Fresl Stjepan, Filipec Franjo. Filipec Antun, Felkel Slava, Fabijančić Mirko, Frigan pl. Kamilo Fadljević Nikola, Samobor. Franz Dragutin, Vukovar. Franz Vjekoslav, Zagreb. Grgas, Samobor. Godec Slavoljub, Bistra. Hirschl Rudolf, Dr. Horvat Gjuro, Horvat Josip, Hrčić F., Samobor. Habjan Pater Benvenuti, Klanjec. Hovav Martin, Bregana. Horvat Vjekoslav, krojač, Bakar. Hoić dr. Ivan, ravnatelj ženskoga liceja, Hacker Ivan grad. čin., Zagreb. Ivanušević Alojzije, Jurčić Fileus, Jamnicki Franjo, mjerak, Samobor. Klepach pl. Milan, narodni zastupnik u Balagovu, za 5 brojeva. Kostić dr. Mijo, opć. liječnik, Kraljevica. Koudelka Ivan, Zagreb. Kocijanić Stjepan, Kraljević Stjepan, Kuhar Janko, Samobor. Kirin Vjek., učit. Zemun. Košak Oskar, Bozen (Tiro). Kompare Adolf, Krapina. Lesec Gjuro, Samobor. Muzler Gjuro, Čaglić-Lipik. Matijašević Joso, Manzoni, kr. sudb. pristav. Samobor. Moser Ljubica, Javornik. Milaković Josip, profesor, Sarajevo. Mihelić Vjekoslav, Klokočevac. Mrakužić, župnik, Rude. Melinac Mato, Bozen. Novaković, obć. blagajnik, Noršić Mijo, Samobor. Noršić Vjekoslav, kapelan, Nova Bukovica. Obad Vjekoslav, Presečki Eduard, Samobor. Prometna uprava Samoborske

željeznice, pl. Praunsperger Fileus, Zagreb. pl. Praunsperger, Hanibal Travnik. Reizer Franjo mlađi, gdja. Rožić, Rešetar Ivan, Samobor. Reizer Milivoj, gradski pristav, Reizer Ivan, vladin mjerak, Zagreb. Rukavina Ivan, župnik, Krapinske Toplice. gdja. Ruiz Emmi, Gross-Enzersdorf kraj Beča. Sülyok pl. Roland, Samobor. Saurer Hinko, Bregana. Šantl Franjo, trgovac, Zagreb. J. Sidney, Lj. Sova, kot. sudac, Šimončić Judita, Samobor. Sestrić Antun, Stiplošek Antun, Zagreb. Starec Antun, prebendar, Zagreb. Tuako Mihalj u Trstu. Tassovac Stanko, Brod na S. Težak Ljudevit, Banija-Karlovac. Tomić Eugen, natporučnik, Zagreb. Tkačić Franjo, Samobor. Urli Jakob, trgovac, Zagreb. Urli Valentin, Bregana. Vunetić Antun, Valečić Janko, Wintersteiger Rajmund, Vanjek Konstantin, Wiesner Josip, potpukovnik, Vrbinščak Franjo, Samobor. Volčanšek Josip, Zagreb.

Javna zahvala.

Povodom ozdravljenja mogega sina od opasne bolesti, ugodna mi je dužnost, da se zahvalim veleučenom gosp. **dru. M. Juratoviću**, koji se je trudio, da mi dijete ozdravi.

Stj. Dobrinčić, učitelj u Rudama.

Oproštaj.

Pošto mi je nemoguće, da se sa svim znancima i prijateljima na polasku iz Samobora osobno oprostim, doživam ovim putem srdačni „S Bogom!“

Marija udova Majcen.

Jeftino i dobro

kupuje se samo kod

I. LEVIČARA U SAMOBORU.

Trgovina prekomorske robe, brašna, žitka, zemaljskih proizvoda, te gradjevnoga i gorivoga materijala.

Prodaja na malo i na veliko.

Oproštaj i preporuka.

Čast mi je ovim p. n. općinstvu objaviti, da sam gostioničarski posao svratišta

„k gradu Trstu“

prodajom napustila. Rastavljajući se s ovim poslom, ugodna mi je dužnost, da se p. n. općinstvu, koli društvenim korporacijama i mojim bivšim revnim gostima najsrdačnije zahvalim na iskazanom mi mnogogodišnjem povjerenju.

Svratište prešlo je ruke vrsnoga gostioničara g.

Josipa Fittlera

pa molim svekoliko p. n. općinstvo, da povjerenje, što sam ga kroz mnoge godine uživala, u istoj mjeri i na moga nasljednika prenesti izvoli.

Veleštovanjem

Marija udova Majcen.

!! Putovanje u Ameriku !!

snižene cijene

III. razred

iz Zagreba u New-York

140 kruna

sa brzim parobrodima, prevoz preko mora 7 do 8 dana.

Izvršna opskrba!

Otprema putnika iz Zagreba svake subote i ponedjeljka.

L. MAŠEK I DRUG

ZAGREB, Preradovićeve trg broj 8.

Gospodarstvo.

Samobor, 24. rujna 1.904.

Kako smo nedavno još vapili za kišom, tako sada molimo sunca i lijepog vremena. Gotovo sva ljetina još je vani nepospremljena, a kiša svaki dan. Jedina je šljiva pobrana. Kakvoća bila joj srednja, a plaćala se je sa 5 kruna po metr. centi. Pokupovaše je svu samo domaći pecari, a najviše družba Kirschner-Hirschl, koja je u velike livali. Nešto je šljive i sušeno, ali samo za domaću potrebu. Da nijesu drva tako skupa, narod bi se sigurno više bavio sušenjem šljive, jer se dobro isplaćuje.

Pobrano je već i nešto voća. Dobro su uradili, koji su jabuke pobrali već prije kiše. Bit će im stalnije i trajnije. Što je voća vani ostalo, to već na drvu puca i gnjije od preobilja soka. Uslijed ove kiše voće je mnogo izgubilo na kakvoći. Jabuke nijesu imale ljetos baš najpovoljniju cijenu. Prodano je nešto od boljih vrsta stranim kupcima, i to metr. centa po 5 kruna postavljeno na željezničku stanicu u Samoboru.

Opazili smo, da se voće bere po kišovitu vremenu. To ne valja, jer će se onda još i prije kvariti. Voće valja brati uvijek za suha vremena, a onda ga izložiti na suho i propušno mjesto, da se potpuno oznoji i onda opet osuši. Tim će se suvišna vlaga odstraniti, pa će se voće duže uzdržati. S istoga razloga ne valja voće brati ni rano u jutro, dok je na njemu rosa. Poslije znojenja spremi se voće na stalno određeno mjesto, koje ne smije biti pretoplo, ali niti prehladno. Spremanje voća u slamu ne bismo preporučili, jer voće rado navuče na sebe miris od slame, što biva osobito onda, ako je pohranjeno na vlažnijem mjestu, ili ako se nije prije valjano ispotilo i osušilo. Mjesto slame svakako je bolje u tu svrhu uzeti meku otavu ili dobro posušenu paprad. —

Uslijed kiševitog vremena zapeli su svi vanjski poslovi. Neki se gospodari doduše sile, te i po kiši rade, ali slabe od toga koristi. Tako se neki na vrat na nos žure s trganjem kukuruza. Ljetošnji je kukuruz — u koliko nije postradao od prevelike suše — dosta lijep i jedra zrna; ali je po nizinama od vihrova povaljen, a od vode poplavljen počeo već i klicati. Jošte je gore na livadama. Taman pred kišu pokošeno je dosta otave, a ta sada eto već 14 dana leži ukupičena na kiši i propada. Ima još dosta nepokošene otave i postrne djeteline, a gospodari sa strahom izgledaju, hoće li je moći sretno spremi.

Najviše žele sunca vinogradari. Njihova je bila velika nada u ljetošnji prirod, ali se čini, da se je i ta nada izjalovila, jer je kiša do sada već mnogo počinila štete na ranom bijelom groždju. Trgovina groždjem ljetos je kod nas posve zaspala. Sva veća tržišta bila su groždjem poplavljena, pak je cijena groždju bila dosta niska. Polovinom rujna otpočela je već kod nas berba. Bralo se je, dakako, samo rano crno groždje, napose portugizac, St. Laurent i drugo. Ali je i ta berba radi kiše prekinuta. Prema izmjeri, što je obavljena u raznim vinogradima a klosterneuburškom vagom, imade ljetošnji portugizac 16 do 19½% sladora. Bit će dakle izvrsno vino. Dade li Bog još u horu sunca, ne će za portugiscem zaostati ni finije vrste bijeloga groždja. Naoseb je ljetos osobito krasna kraljevina, graševina i traminac. Naša je kraljevina ljetos tako žarka i rumena, te je mnogi zamjenjuju crvenom plemenkom i tramincem.

Dugo već donose nam novine svakojake vijesti o trgovačkim pregovorima, što ih vodi naša monarkija s Italijom. Naš narod živo se zanima za tu stvar, jer je s njom spojeno i riješenje o vinskoj klauzuli. Ova klauzula životno je pitanje za naše vinograde, pak je po tome i pojmljiv njihov interes za nju i kolikom se je napetosti u vinogradarskim krugovima očekivalo definitivno riješenje povedenih pregovora. Sada je napokon i ova stvar privedena kraju i novi je ugovor već 24. rujna potpisan. Definitivni je ugovor utanačen na deset godina, a stupit će na snagu tek 1. siječnja 1.906. Dotle pako vrijedit će privremeni ugovor. Ovaj ima dva dijela: prvi njegov dio vrijedi samo za ovu godinu t. j. od 15. listopada do konca prosinca 1.904., dok drugi dio vrijedi za cijelu godinu 1.905. Za ovu godinu ugovorene su sve one pogodbe, koje su i do sada postajale kod uvoza vina. U razdoblju od 15. listopada do 31. prosinca 1.904. moći će se u našu monarkiju uvesti 450.000

metr. centi bijeloga uz carinu 6 for. 50 novč. u zlatu za svaku metr. centu. U ovih 450.000 metr. centi nije uračunana mala količina dezertnoga vina, za koju se čuje, da joj je takodjer dozvoljen uvoz uz nižu carinu. Napose je dozvoljen uvoz od 4.000 metr. centi marsalskoga vina uz sniženu carinu od 7 for. 50 novč. Ali ona pogodba ne vrijedi samo za Italiju, nego i za sve druge zemlje, koje izvoze vino. No Italija može po svojem položaju najviše upotrebiti ovu pogodbu i najviše uvesti vina. Glede suhoga ekstrakta i alkohola bijelih vina, koja se smiju u naredna tri mjeseca uvesti u našu monarkiju iz Italije a uz minimalnu carinu, određeno je, da smiju imati 21, a vino 11½ do 15 stupnjeva alkohola. Uvesti će se takodjer carinski nadzor nad primjesom. Po tom će uvozači iz Austro-Ugarske biti dužni, da upotrebe stanoviti kvantum uvezenoga vina za rezanje. Ma da vinska klauzula 31. prosinca ove god. sasvim prestaje, ipak je ustanovljena, da se uvezeno vino do konca godine 1.905. može rezati. Razmjer rezanja domćeg vina sa stranim određen je sa 40:60%. Sve u monarkiju uvezeno vino ocarinit će se samo u Beču i Budimpešti.

Svim onima, koji su nam prigodom smrti naše nezaboravne majke bilo kojim načinom svoju sućut iskazali i time našu bol ublažili, ovime najsrdačnije hvalimo.

Fran i Stjepan Hrčić.

OBJAVA.

Potpisani častim se p. n. općinstvu Samobora i okolice uljudno objaviti, da sam u kući g. E. Presečky-a u Samoboru Šmidhenova ul. br. 2. današnjim danom otvorio

— MESNICU —

u kojoj ću sjeći svakovrsno i vazda najbolje blago. Višegodišnjim poslovanjem u svom obrtu stekao sam si dovoljno iskustva i znanja, te uvjeravam, da ću moći udovoljiti svim zahtjevima.

Moleći za svestranu potporu u svom pothvatu, obćajem na uzvrat, da ću koli robom i cijenama, toli pomnom i točnom podvorbom nastojati moje p. n. mušterije potpunoma zadovoljiti. S veleštovanjem

Josip Matijašćić ml., mesar.

Čast mi je objaviti p. n. općinstvu, da se i nadalje kao i dosada kod mene dobiva svježe

slastičarsko pecivo

najbolje vrste, kao što i najfinijeg
peclva k đaju.

Svakog četvrtka i svake nedjelje svježih
kobasica od renom. tvrtke K. Rabus i sin
iz Zagreba. Svaki dan svježe kuhana
butina (šunka), lptavski sir i t. d.
sve uz umjerene cijene. Preporučujući se blagonaklonosti p. n. općinstva, bilježim sa štovanjem
V. Matota, Samobor.

Zemaljske proizvode
kupuje uz najviše cijene
I. Levičar u Samoboru.

Koledari za godinu 1905.

raznih naklada i u najvećem izboru, dobivaju se samo u **knjizari Eug. Košaka u Samoboru.**

Javna zahvala.

Svim prijateljima i znancima, koji su nam prigodom nenadane smrti naše nezaboravne majke, odnosno supruge, sestre, kćeri i šogorice

Ane Nagode rođ. Močnik

izrazili svoju sućut, položili vijenac na odar ili bud kojim drugim načinom nastojali, da ublaže neizmjernu bol našu, izrazujemo najsrdačniju zahvalnost. Iskrena hvala budi i mnogobrojnom gradjanstvu, koje je milu nam pokojnicu do hladnoga groba sprovelo.

Samobor, dne 20. rujna 1904.

U ime tugujuće obitelji:

Andro Nagode, suprug.

Objava.

Čast mi je svekolikom p. n. općinstvu Samobora i okolice, naročito pako gg. posjednicima i poduzetnicima obaviti, da ću dne 15. o. mj. u Samoboru otvoriti

strojarsko-bravarsku radionu.

Preuzimat ću sve u ovu struku zasjecajuće poslove, kao n. pr. popravljjanje ručnih i parnih strojeva, kotlova i aparata svake vrsti.

Izradjivat ću po narudžbi nove i popravljati pumpe na zdencima, vodovode i t. d. Popravljat ću sve vrsti vatrogasnih štrcaljka i gospodarskih strojeva. — Kao specialitet izradjivat ću nove i popravljati rabljene

štrcaljke za vinogradare.

Zajamčujem solidnu radnju uz najumjerenije cijene.

Josip Ferenčić u Samoboru

Obrtnička ulica broj 14.

Štedionica i banka I. Levičar u Samoboru

podijeljuje zajmove na mjenice i obveznice, daje predujmove na vrijednosne papire, prima štedne uloške, te ih ukamaćuje

sa 4½%

Nadalje obavlja sve u bankovni djelokrug zasjecajuće poslove uz najpovoljnije uvjete.

Naučnik.

Dječak sa 5—6 godišnjom školskom naobrazbom, koji je 14. godinu navršio, prima se u nauk

u Tiskari Eugena Košaka u Samoboru.

Skladište brašna iz najboljih banatskih mlinova.

J. URLI, Zagreb

TELEFON 205. Medulićeva ulica br. 14 TELEFON 205.

Trgovina specerajske, prekomorske i delikatesne robe

prodaja najfinijega francuskoga ulja,

izravno nabavljenog Jamaika-ruma, šampanjca, Cognaca, kave, čaja i dvopeka.

Naravnog Samoborskog, Moslavačkog i Sv. Janskog stolnog vina.

Vanjske narudžbe obavljam točno i brzo te obzirom na poštarske troškove računam jeftinije.

Solidna podvorba. Umjerene cijene.

Oproštaj i preporuka.

Dne 1. listopada t. g. dijelim se od posla trgovine tvrtke Marka Bahovca sinovi u Samoboru na glavnom trgu br. 6, opstojeće još od g. 1.818., u kojoj sam i ja već do 40 godina posvećivao sve svoje sile, srasao se tako reći s njome.

Ostavljajući ovaj lijepi, no za mene već i odviše naporni posao, da se uzmognem više zanimati sa svojim gospodarstvom i inim poduzećima, zahvaljujem svoj p. n. gospodi trgovcima, s kojima sam stajao u izravnoj svezi kao i štovanom općinstvu trgovišta Samobor i okolice, koje odlikovaše moju trgovinu svojim rečbi vječnim povjerenjem.

Ujedno najavljam cijenjenom općinstvu, bivšim mojim mušterijama, da sam isti cijeli moj trgovački posao, u istim mojim prostorijama, predao u ruke mladje i vješte sile, naše gore lista, za čim sam navlaš težio, gospodina

Janka Budi-a ml.

Njega najtoplije preporučam, u čvrstom uvjerenju, da ovu staru i solidnu trgovinu ne samo u dobrom glasu uzdržao bude, no da ju svjež i radin jošte više podigne i usavrši.

U Samoboru, 30. rujna 1.904.

Franjo Bahovec.

Pozivom na gornji oproštaj častim se p. n. općinstvu Samobora i okolice obaviti, da sam trgovinu Marka Bahovca sinova današnjim danom preuzeo, te ću istu pod sudbeno-protokoliranom tvrtkom

JANKO BUDI ml. Marka Bahovca sinova nasljednik

ne samo u dosadanjem nego u proširenom smjeru dalje voditi

Uznastojat ću vazda, da povjerenje, koje je časna tvrtka mojih predšasnika kroz dugi niz godina uživala, u istoj mjeri stećem, pružajući mojim p. n. mušterijama samo izvrsnu robu uz umjerene cijene i najpomniju podvorbu. — Preporučam se blagonaklonosti p. n. općinstva i dosadanjih mušterija, bilježim

Veleštovanjem

Janko Budi ml.